

De klok is een boodschapper. Ze kondigt aan en maakt melding. En ze markeert de tijd. In de Kerk verbindt de klok hemel en aarde. De klok is een van de liturgische instrumenten naast het orgel. Vandaar dat bij het gieten van een klok het vloeibare brons wordt gewijd en dat bij de ingebruikname de klok wordt gewijd. In de katholieke liturgie worden de zogenaamde luidklokken veelvuldig gebruikt, bijvoorbeeld voor de aankondiging van de eucharistieviering op zondag.

Een oude traditie is het kleppen van het Angelusklokje als oproep voor het bidden van het Angelusgebed. En in sommige kerken zal het gebruik nog bestaan van het luiden van de klokken tijdens het Gloria in de Paasnacht.

In de meeste torens hangen meerdere luidklokken. Op één of meer klokken slaat een hamer de tijd. Een eenduidig liturgisch voorschrift voor het gebruik van klokken in de Kerk bestaat niet. Toch is het goed afspraken te maken over de muzikale inzet van de klokken. Wanneer je de beschikking hebt over 4 klokken, kun je deze afzonderlijk luiden, maar in allerlei combinaties met deze klokken heb je wel 15 mogelijkheden.

Helaas gebeurt het wel dat de klokken te pas en te onpas worden geluid. Dat leidt tot onbegrip en soms ook irritatie. De communicatie moet immers helder en spaarzaam zijn. Wanneer je altijd alle klokken tegelijk luidt, is het bij wijze van spreken altijd Pasen! Voor elke gelegenheid en voor ieder feest kan worden gevarieerd. Daarom is het wenselijk voor iedere situatie een luidschematische maken; daarvoor zijn de indelingen van de kalender in wereldlijke en liturgische zin leidraad. Een dergelijk schema kan in samenwerking met pastor en kerkmusicus worden samengesteld.

Workshop Luid de klokken!

De NSGV biedt in samenwerking met de Dienst Liturgie van het bisdom een workshop aan over het luiden van de klokken. Daarin zal een ontwerp voor een liturgisch luidschematische gemaakt worden en verder worden ingegaan op de geschiedenis en de techniek van luidklokken. Uiteraard is een bezoek aan de luidzolder gepland. De workshop wordt gegeven door Bert Augustus en Esther Sijp. Deze is bedoeld voor pastores, kosters en kerkmusicus, maar uiteraard zijn ook andere belangstellenden van harte welkom!

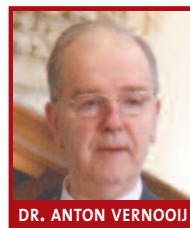
- De workshop vindt plaats op **zaterdag 10 oktober** van 10.00-12.30 uur in de Willibrorduskerk, Visser 2 in Deurne.
- Om 9.30 uur is de ontvangst met koffie/thee.
- **Aanmelden:** schriftelijk of per mail **vóór 1 okt.** bij het bureau (zie colofon).
- **Kosten:** € 10,= (incl. materialen, koffie/thee, lunch).
- Maak het verschuldigde bedrag over op NL53 INGB 0001125236 t.n.v. Penningmeester St.-Gregoriusvereniging Schijndel o.v.v. 'Klokken'.

'... Maar één ging er zingen'

Een muzikale biografie van Floris van der Putt (1915-1990)

In het najaar verschijnt de biografie over Floris van der Putt. De honderdste geboortedag van deze priester-musicus was voor de NSGV aanleiding om Em.-Prof. Dr. Anton Vernooij te vragen zijn biografie te schrijven.

De eerste om zich te verwonderen over het nut van een boek over Floris van der Putt zou zeker Floris zelf geweest zijn. Van nature bescheiden, eenvoudig en wars van dikdoenerij had hij er geen behoefte aan op de voorgrond te treden. Hij was ook de eerste om niet hoog op te geven van zijn prestaties als musicus. Waarom toch dit boek? Omdat het niet mocht uitblijven. Omdat velen wél hoog opgeven van de mensen de musicus Floris van der Putt. De geschiedschrijvingen van het volkslied en van de Nederlandse kerkmuziek vragen er om.

DR. ANTON VERNOOIJ

Zo begint Anton Vernooij het prachtig uitgegeven boekwerk '...Maar één ging er zingen'.

Hij beschrijft het muzikale leven van een interessante, humoristische en origineel denkende en handelende priester van het Bisdom 's-Hertogenbosch, docent op het Kleinseminarie Beekvluit, Rector Cantus van de Bossche Sint Jan en pastoor van Lieshout.

Daarna worden de ontwikkelingen in het muzikale denken van de componist beschreven, zowel op het gebied van het volkslied, dat uit de pen van deze ras-Brabander is gevloeid, als op dat van de gezongen liturgie. Het biografische deel van het boek is tevens een mentaliteitsgeschiedenis van het seminarielevens in het Bossche bisdom van voor WOII; met name gaat het ook over de muzikaal-liturgische vorming van de priesterstudenten, onder wie zijn beste leerling en latere opvolger als rector Maurice Pirenne. In het tweede deel van de biografie worden de volksliederen van Floris beschreven. De bundel *Den Brembos* (waarin de bekende volksliederen veelal op teksten van Harrie Beex, zoals *Toen de Hertog Jan*) is integraal in het boek opgenomen en wordt beschreven in het kader van de toenmalige bloeitijd van het volkslied in ons land, vooral zijn culturele bedding in Brabant in de naoorlogse tijd.

In het derde deel komt de liturgische muziek aan de orde, zowel de Latijnse gezangen als de gezangen in de volkstaal. Veel liederen worden geanalyseerd en bieden in breder verband ook zicht op een belangrijke periode in de veelbewogen geschiedenis van de Nederlandse katholieke kerkmuziek. Alles dankzij een buitengewoon 'florissante' persoonlijkheid!

Achter in het boek is een CD toegevoegd met audio-opnames van zijn belangrijkste composities dat een integraal geheel vormt met het boek. De biografie bevat een volledige oeuverlijst van de hand van Jan Jaap Zwitser. Boek en CD worden uitgegeven door Berne Media en gepresenteerd op 3 oktober in de Abdij van Berne. Bij deze OPMAAT vindt u een folder.

Bij voorintekening (vóór 1 juli) krijgt u maar liefst € 5,- korting.

De Sint-Jansliederen

In 1977 vond er een grote bijbeltentoonstelling plaats in de Sint-Janskathedraal. Naar aanleiding daarvan gaf het Dioceesaan Pastoraal Centrum (DPC) van het Bisdom van 's-Hertogenbosch opdracht voor een serie liederen. De teksten zijn alle geïnspireerd op het Johannes-evangelie; de titel van de provisorisch uitgegeven partituur werd Sint-Jansliederen. De liederen waren bedoeld 'voor iedereen', met name ook voor minder geschoolde koren en een 'volkse' gemeenschap.

Zangochtend en presentatie

'Zing alstublieft mee', zo stimuleerde Floris zijn koorzangers; en nu ook ons!

Na de succesvolle zangdag, afgelopen januari, organiseren we een tweede zangsessie met liederen van Floris van der Putt. Bij uitgeverij ASCOLTA verschijnen in het najaar verschillende partituren met muziek van Floris die nog niet waren uitgegeven, o.a. de Sint-Jansliederen. We zingen eenstemmige en meerstemmige muziek onder leiding van Esther Sijp. Na de middagpauze zal de presentatie plaatsvinden van de biografie met de CD (waarop oude en nieuwe opnames).

Vandaar ook de opdracht aan de tekstschrijvers (Harrie Beex, Theo van Dun, Hans Wagemakers en Adri Bosch) 'het uitgezongen geloof in meer traditionele bewoordingen te laten klinken' en daarom het muzikaal eenvoudig zingbare idioom in een eenstemmige zetting met eenvoudige begeleiding. Het syncope-element was niet bedoeld om 'volwassenen-liederen' aantrekkelijk te maken voor jongeren.

Dit najaar worden de Sint-Jansliederen integraal uitgegeven door ASCOLTA en gepresenteerd op 3 oktober.

MARTIN HOONDEERT

Martin Hoondert houdt een lezing en de Capella Catharina, een van de koren die hebben meegewerkt aan de CD, zingt werken van Floris. Deelnemers aan de zangochtend zijn daarbij ook van harte welkom! Meer informatie komt op de website www.florisvanderputt.nl

CAPELLA CATHARINA

Floris van der Putt schreef eigenlijk altijd liederen, die mensen van alle leeftijden goed kunnen zingen. De melodieën hebben een gemakkelijk ritme en vrij korte melodische zinnen. Ze worden ondersteund door een hechte begeleiding die akkoord-matig is gehouden. Het eerste lied is later gepubliceerd in GvL (477) en de begeleiding in Continuo (MB 272).

• De zangochtend is op **3 oktober** en begint om 10.00 uur in de **Abdij van Berne, Abdijstraat 49, Heeswijk-Dinther**. Om 9.30 u. is de ontvangst met koffie/thee. De presentatie begint om 13.30 uur.

• **Aanmelden voor de zangochtend:** schriftelijk of per mail vóór 21 september bij het bureau (zie colofon).

• **Kosten:** € 10,= (incl. materialen, koffie/thee, lunch).

• Maak het verschuldigde bedrag over op NL53 INGB 0001125236 t.n.v. Penningmeester St.-Gregoriusvereniging Schijndel o.v.v. 'Zangochtend'.

Opzij > GERARD KOCK

Op de maat van...

Enkele weken vóór Pasen werd ik uitgenodigd voor een opheffingsvergadering. Het betrof de Petrus-Emmaüscantorij van mijn parochie hier in Heesch, een groep enthousiaste zangers en zangeressen, waarvan ik - tot voor enkele jaren - 21 jaar lang de leiding had. De inmiddels hoge gemiddelde leeftijd en de ervaring dat men de ooit gestelde idealen niet meer optimaal kon waarmaken, hadden het bestuur tot het moeilijke, maar wijze besluit gebracht, om er nu maar een punt achter te zetten. De parochie verliest met het ter ziele gaan van de cantorij - er blijven nog wel drie koren over! - een m.i. bijzondere koorgroep. Niet voor niets hadden we jaren geleden al, op ludieke wijze en met de instemming van allen, de naam 'koor' in die van 'cantorij' veranderd. Een koor, zo vonden we, geeft een uitvoering en dat beoogden wij niet. Wij wilden de liturgie zingen! Zo was telkens bij het samenstellen van het programma de beslissende vraag: 'Waar vraagt de liturgie deze zon- of feestdag en op dit moment in de viering om?'. Onze ultieme maatstaf was dus... de maat van de liturgie!

Als freelance organist hier en daar kom ik ook iets heel anders tegen. Ik krijg soms repertoire voorgeschoteld, waarvan ik me afvraag 'op de maat van wat!' is men daartoe gekomen? Men zingt daarmee in ieder geval niet de liturgie, men zingt hoogstens gedurende de liturgie. Zoals men dat ver vóór het concilie deed! In het gunstigste geval - vaak op uitdrukkelijke wens van pastoor of pastor - zingt men een psalm tussen de lezingen en kunnen de aanwezigen openingslied en slotlied meezingen. Hopelijk laat uw koor of cantorij zich bij de keuze van het repertoire wél door 'de maat van de liturgie' bepalen!

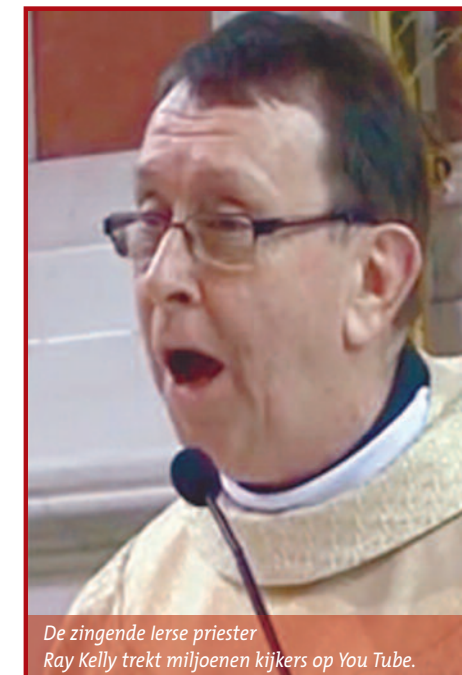
> JEROEN DE WIT

De voorganger zingt

WANNEER hebt u voor het laatst een prelatie of evangelie horen zingen? Of - een vraag aan de gewijde lezers van Opmaat: wanneer hebt u voor het laatst een prelatie of evangelie gezongen? In de Byzantijnse liturgie zingt de voorganger (met soms het koor) vrijwel alle teksten. Daardoor krijgt de viering een plechtig karakter. Sommigen zwelgen daarin, anderen vinden het teveel van het goede. Je moet natuurlijk ook van die muziek houden. Hetzelfde geldt voor een gregoriaans gezongen mis. Tot de jaren zestig was het vanzelfsprekend dat een priester in staat was om de oraties te zingen. In de seminarie-opleiding werd daarin ook voorzien; seminaristen in ons bisdom waren indertijd gezegend met een leraar als Floris van der Putt. Later schreef deze priester-musicus, wiens gedenkjaar we dit jaar vieren, voor de vieringen in de volkstaal prelaties en eucharistische gebeden.

Je kunt je afvragen hoe het komt dat veel voorgangers niet (meer) zingen. Heeft het te maken met de onzekerheid over de muzikale vaardigheden, een gebrekkige opleiding of gêne voor het (voor-)zingen? Dat valt natuurlijk allemaal te overwinnen en de NSGV moedigt pastores graag daar toe aan - zie elders in deze Opmaat! Maar ik denk dat er nog een andere - achterliggende reden is dat veel voorgangers niet zingen. De liturgie is sinds de jaren zestig pluriform geworden. Veel muziekstijlen deden hun intrede dankzij de nieuwe regelgeving én dankzij de experimenten die onder toezicht oog van bisschop Bluysen werden uitgevoerd. En zo ontstond naast het Latijn een repertoire met aan de ene kant het Abdijboek, en aan de andere kant kinderkoor- en jongerenkoormuziek met vele vertakkingen naar beat en pop, spiritueel en musical. Het volkszang-repertoire van 'Amsterdam', met dat van Floris van der Putt, werd gemeengoed. Binnen dat hele spectrum roept het recitatief van de priester des te meer een sacraal karakter op, of deze nu in het Latijn of het Nederlands zingt.

De vergrote aandacht voor de verkondiging vraagt om meer expressiviteit. In de voordracht van het evangelie verraadt de voorganger vaak waar hij het in de preek over gaat hebben door de benadrukking van bepaalde woorden in toonhoogte, tempo of dynamiek. Dat alles mis je bij de objectieve reciteertoon die het sacrale karakter verklaart.

De zingende Ierse priester Ray Kelly trekt miljoenen kijkers op YouTube.

Componisten staan voor de uitdaging om een goede balans te vinden tussen de ingehouden voorzang in lezing en gebed van de voorganger en de expressiviteit in de volkszang waarin de gemeenschap haar geloof kan uitzingen. Floris van der Putt heeft daarin nieuwe wegen gebaan. Nu het aanbod van vieringen inkrimpt zou het jammer zijn als we teruggaan naar een uniformering van de liturgie. Want de verscheidenheid in het repertoire is een rijkdom die aansluit op onze pluriforme samenleving. En dat roept wel de vraag op, of de zang van de voorganger louter gregorianiserend moet zijn. De tijd van het experiment heeft aangetoond dat de voorganger ook best een andere toon kan en mag aanslaan!

> **DIGITALE NIEUWSBRIEF** Ontvangt u onze digitale Nieuwsbrief nog niet? Stuur dan een mailtje naar ons bureau en u wordt steeds op de hoogte gehouden van nieuwe ontwikkelingen en programma's.

Wil Marcus onderscheiden

Op de afgelopen Caeciliadag is ons bestuurslid Wil Marcus onderscheiden met het ereteken voor bijzondere verdienste. Wil is meer dan een halve eeuw dirigent van de gemengde koren van respectievelijk de parochies te Weurt en Afferden. Hij heeft de opleiding kerkmusicus III gevolgd en zich bekwaamd in het gregoriaans. Vaak bespeelt hij het orgel in rouw- en trouwvingingen in Nijmegen e.o. Hij is al vanaf 2000 bestuurslid van de NSGV: hij heeft de toonkamer onder zijn beheer, is cursuscoördinator en verzorgt de website. Daarnaast is hij ook cursusleider van de cursussen gregoriaans. Bovendien werkte hij ook steeds mee aan het Gregoriaans Festival. Wij hopen dat Wil zich nog vele jaren met grote toewijding en gedrevenheid blijft inzetten voor de kerkmuziek!

Aanvragen eretekenen: nieuw adres!

Vanaf deze zomer neemt Hannie Wielgaard de verzorging van de eretekenen van Marijke Vries over. Marijke heeft vijf jaar deze taak vervuld. Het verwerken van de aanvragen en de verzending en daarbij de administratie is tijdrovend, zeker in de maanden voorafgaand aan het Caeciliafeest. Ze deed het precieze werk met hart en ziel en dat was aan alles te merken!

Wij zijn Marijke zeer erkentelijk dat ze deze taak belangeloos heeft vervuld al die jaren. Wilt u eretekenen aanvragen, dan kunt u (per jubilaris) een formulier downloaden van onze website, waar ook meer informatie is te vinden. Denkt u er aan dat de eretekenen voor het Caeciliafeest uiterlijk 1 oktober moeten worden aangevraagd?

Het contactadres van Hannie Wielgaard vindt u in het colofon.

NETWERKBIJENKOMST BISDOM

Op 11 maart vond een netwerkbijspraak plaats georganiseerd door het bisdom. Als voorzitter van GK Cantiqua (Tilburg) was ik benieuwd naar ervaringen en tips vanuit andere koren die te maken hebben gehad met het samengaan van parochies. Ik kreeg goede tips en kwam bovendien die avond in contact met Jeroen de Wit van de NSGV. Hij heeft op 26 maart een eerste bespreking van alle 13 koren uit de nieuwe fusieparochie Peerke Donders voortreffelijk en met kennis van zaken geleid. Openheid was het 'toverwoord'. We gaan samen met hem verder... wordt vervolgd!

Ton van den Boom

Nederlandse Sint-Gregoriusvereniging in het bisdom 's-Hertogenbosch

- **Post- en bezoekadres:** Bisdom 's-Hertogenbosch, Parade 11, 5211 KL 's-Hertogenbosch. 073-6125488 - www.nsgv.nl - e-mail: nsgv@bisdomdenbosch.nl
- **Consulent:** Esther Sijp, Karel V-laan 18, 5583 XH Waalre, 06-28994385 - e-mail: esthersijp@gmail.com
- **Cursussen/Toonzaal:** informatie, opgaven en afspraken Wil Marcus, Weth. Broekmanstraat 21, 6551 BB Weurt 024-6773998 - e-mail: cursusNSGV@gmail.com
- **Jubilea en eretekenen:** opgaven en aanvragen met formulier, te downloaden van onze website of aan te vragen bij Hannie Wielgaard, Raamhof 11, 5403 VR Uden, 0413-249029 - e-mail: hanniewielgaard@hotmail.com
- **Financiën:** Wim Vermeer, Heikantstraat 24, 5481 BC Schijndel, 073-5480544 - e-mail: w.j.vermeer@home.nl NL53 INGB 0001125236 t.n.v. penningmeester Gregoriusvereniging te Schijndel.
- **Bestuur:** Jeroen de Wit (voorzitter), Wim Vermeer (penningmeester), Bert Augustus, Jeroen Felix, Gerard Kock, Wil Marcus, Esther Sijp. Secretaris: vacature
- **Opmaat** is een uitgave van het bestuur van de Nederlandse Sint-Gregoriusvereniging in het bisdom 's-Hertogenbosch. Opmaat verschijnt twee keer per jaar en wordt gratis toegezonden aan dirigenten, organisten, koorsecretariaten en pastores. Een privé-abonnement kost € 6,- per jaar.
- **Redactie:** Gerard Kock, Wil Marcus, Esther Sijp en Jeroen de Wit.
- **Opmaak:** Karel van den Hurk • **Productiebegeleiding:** Bureau voor grafische dienstverlening Geldrop.

De plank

Zoekt u nieuw repertoire?

Als je op zoek bent naar nieuw repertoire, kom dan kijken in onze toonzaal, Parade 11, vlak bij de Sint Jan. Je kunt daar partituren inzien en cd's beluisteren. Maak voor een bezoek een afspraak met Wil Marcus (zie colofon). Van harte welkom!

Lof zij U, Christus

Als antwoord op het evangelie van iedere zondag heeft Kees Waaijman acclamaties geschreven voor de driejarige cyclus van de zondagsevangelies. Deze zijn op muziek gezet door Ad de Keijzer en Chris Fictoor.

Het fraai uitgegeven boek is verschenen bij Berne Media en kost € 22,95.

Een liedbundel hebben we allang, maar een speciale bundel voor kinderen die was er nog niet.

Maar onlangs is een bundel met geloofsliederen speciaal voor kinderen verschenen met de uitnodigende titel *Kom en zing!* Lieder om de dag mee te openen en te sluiten, om te zingen bij het eten, liederen voor het kerkelijke jaar, bijbelse en andere geloofsliederen, vaste gezangen voor de eucharistie: een alomvattende zangbundel voor thuis, voor school en in de kerk!

De bundel is uitgegeven door ADVENIAT en kost € 19,50.

Nieuwe uitgaven van de muziek van Floris van der Putt

Uitgeverij ASCOLTA brengt in het najaar verschillende partituren op de markt van muziek van Floris van der Putt die nog niet eerder waren uitgegeven. Op de website www.florisvanderputt.nl zullen de titels en wijze van bestellen worden aangegeven. Overigens vindt u op deze website (>Uitgaven) ook de muziek die reeds is uitgegeven in een overzicht.

het beeldscherm

www.koorplein.nl

Koorplein is de organisatie voor de vocale amateurmuziek in Brabant. Alle partituren voor kinder- en jeugdkoren zijn in een bestand gebracht dat is te raadplegen onder Info-bestand vocale muziek. Wanneer je partituren wilt inzien kun je contact opnemen met de beheerder Harrie Muskens, T: 0162 512760, M: h.muskens@hetnet.nl

Dag van de Kerkmuziek in kader van het Floris van der Puttjaar

Dit jaar is het 100 jaar geleden dat Floris van der Putt werd geboren en 25 jaar geleden dat hij overleed. De stichting Floris van der Putt is opgericht om leven en werk van de Brabantse priester-musicus opnieuw onder de aandacht te brengen. Vandaar de oproep tot een Dag van de Kerkmuziek op zijn geboortedag 21 november.

De stichting heeft een overzicht samengesteld van de liturgische composities die gepubliceerd en verkrijgbaar zijn. Hieruit is een selectie gemaakt voor het weekend van 21 en 22 november, het laatste van het kerkelijk jaar; in de RK Kerk wordt dan het feest van Christus Koning gevierd.

Dit jaar valt dit feest samen met de gedenkdag van de patroonheilige van de kerkmuziek, Sint-Caecilia. Om de patrones van de kerkmuziek te gedenken is er ook een lied bij de suggesties gevoegd dat Floris van der Putt ter ere van haar schreef.

Het repertoireoverzicht is te vinden op www.florisvanderputt.nl.

Florerende voorgangers

De priester-musicus Floris van der Putt heeft met zijn kleurrijke composities veel betekend voor de ontwikkeling van de volkstaalliturgie. Kenmerkend is dat zijn melodieën goed in het gehoor liggen. Zijn liturgische muziek werd voor het eerst landelijk bekend door de uitvaart van bisschop W. Bekkers, die door miljoenen mensen op de televisie werd gevolgd. Veel liturgische gezangen van zijn hand zijn uitgegeven en in bundels terechtgekomen, zelfs in het nieuwe protestantse *Liedboek*. Ook de muziek uit het huidige *Altaarmissaal* is van zijn hand! Naar verluid zullen zijn reciteerformules in een nieuw uit te geven missaal behouden blijven.

Bisschop A. Hurkmans omschreef de betekenis van Floris als volgt:

Floris had de vaardigheid om met alle emoties die daarbij te pas komen mensen te doen vieren in vreugde en verdriet. Zijn meesterlijke vertolkingen van gevoelens bij allerlei gebeurtenissen bleven altijd gekenmerkt door een zekere waardigheid. Hiervoor zorgde zijn priesterschap. Door alle muziek heen heeft hij een getuigenis afgelegd van de genadige aanwezigheid van God die mensen tot waar en vol geluk brengt. Floris van der Putt heeft ons daarbij geholpen en kan dit blijven doen.

Activiteiten Floris van der Puttjaar

De activiteiten in het kader van het Floris van der Puttjaar concentreren zich in het najaar.

Op **zondag 6 september** staat de televisiemis vanuit Uden in het teken van de muziek van Floris. In het geloofsgesprek voorafgaand aan de viering spreekt priester-musicus Anton Vermooij, auteur van de biografie.

Op **3 oktober** worden partituren, biografie en CD gepresenteerd in Berne. In oktober worden naar verwachting ook arrangementen van de Hertog Jan gepresenteerd voor harmonieën/fanfarses. Wanneer er financiering komt, volgt op de geboortedag **21 november** een beiaard-estafette op de carillons van de provincie en een apotheose in Lieshout met een arrangement van Joost van Balkom dat in live-stream is te volgen. 's-Avonds vindt dan om 19.00 uur een eucharistieviering plaats in Lieshout met muziek van Floris. Op **zondag 22 november** sluit het jaar met de eucharistieviering om 10.00 uur in de kathedraal.

Actuele informatie te vinden op www.florisvanderputt.nl.

Cartoon Floris van der Putt voor de schola (1958)

De cursus

• Cantorcursus II in Sint-Oedenrode

In St.-Oedenrode vindt een vervolg plaats op de cantorcursus. Naast een voortzetting van de theorie met name verdieping van de praktijk van de stemvorming, het aanleren van nieuwe gezangen en vooral de presentatie. Esther Sijp leidt de cursus op de woensdagen 16, 23 sept. en 7, 14 okt. van 19.30-21.30 u. in de bovenzaal van de Martinuskerk. Kosten: € 50,- (incl. werkmateriaal).

Overig cursusaanbod

• Vervolg cursus gregoriaans module B

Voortzetting in het lezen van het gregoriaanse notenschrift en het zingen van de meest bekende gezangen. Data: 19 sept., 10, 17 okt., 7, 14 november.

• Cursus Kerkmuziek module A

In deze cursus leer je om op verantwoorde en creatieve wijze een viering samen te stellen. Data: 12 sept., 24 okt. Overige data worden vastgesteld met de cursisten.

Plaats: Abdij van Berne. Kosten per module € 62,50.

> Heb je interesse of wil je verdere informatie? Bekijk onze website (bij cursussen en opleidingen) of neem contact op met de cursuscoördinator Wil Marcus (zie colofon).

Zangcursus priesters en diakens

In de afgelopen maanden zijn we verscheidene malen met een groepje priesters en diakens bijeen geweest op het bisdom Den Bosch, waar we onder de bezielende leiding van Esther Sijp diverse vaste gezangen voor de Eucharistie, zowel in het Latijn als in het Nederlands, hebben gezongen. Een goede ondersteuning voor de liturgie, met name voor de feestdagen.

Door de teksten te zingen krijg je meer tijd om de inhoud te bemediteren; deze wordt immers in de gezangen weergegeven. Dit initiatief wordt zeker voortgezet en hopelijk sluiten zich veel voorgangers daarbij aan!

Pastor Paul Rens pr.

In samenwerking met de NSGV 's-Hertogenbosch organiseert Maestro voor koordirigenten en zangers een informatieve bijeenkomst over kerkmuziek. Esther Sijp neemt je mee door het kerkelijk jaar en de liturgie. Daarbij komen vooral mogelijkheden die die feiten je als koordirigent en zanger bieden aan de orde. De kerkmuziek heeft een grote invloed (gehad) op de koormuziek en gregoriaans is daarin een belangrijke factor en inspiratiebron. Vandaar is er op deze ochtend ook 'Gregoriaans voor Dummies'. De bijeenkomst vindt plaats in Factorium, Koningsplein 11a, Tilburg op zaterdag 20 juni van 10.00-12.30 uur; er zijn geen kosten aan verbonden. Aanmelden en informatie op www.stichtingmaestro.nl of bij coördinator Ramon van den Boom via tel. 06 28 67 28 11.